

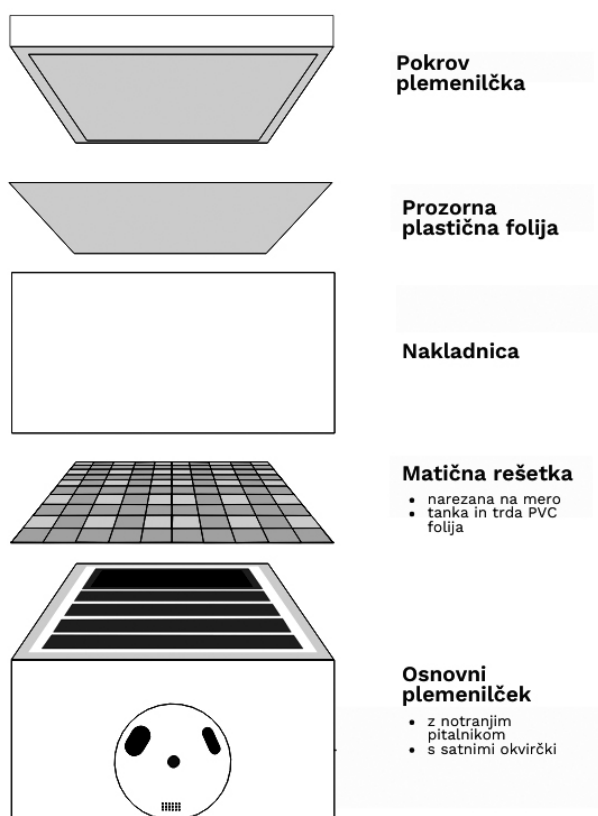
Samopresejni plemenilnik ali kako pripraviti plemenilnik za plemenilno postajo

dr. Janez Prešern (janez.presern@kis.si), Brane Kozinc

Poreklo trotoev na plemenilni postaji je zelo pomembno, zato se tako lokacija kot trotarji skrbno izberejo. Troti z neznanim poreklom na plemenilno postajo nimajo vstopa, lahko pa jih nehote ali zaradi nevednosti pretihotapimo čebelarji v plemenilnikih. Priprava plemenilnika za plemenilno postajo je zato pomembna. Pri pripravi so pomembni štirje koraki: nametanje, sejanje, ustvarjanje plemenilnika in nadzor.

V prispevku se bomo posvetili sejanju. Kar se tiče nametanja, naj le opozoriva, da je starost čebel pomembna – plemenilnik potrebuje mlade čebele.

Kako jih selektivno izbrati s satja? Preprosto, v posodo ometete čebele s satov in počakate, da nabiralke izletijo nazaj v svoje izvirne panje. Nekaj več besed pa o sejanju čebel. Opisan je postopek, po katerem se čebele presejejo kar same in se ločijo od trotoev, in to kar v plemenilnikih. Postopek smo preverili v dveh zaporednih letih, in sicer v plemenilniku »Kieler«. Kakršen koli maloprostorski plemenilnik že uporabite, je bistveno, da ima možnost širitve z naklado. Za delo potrebujemo (Slika 1):

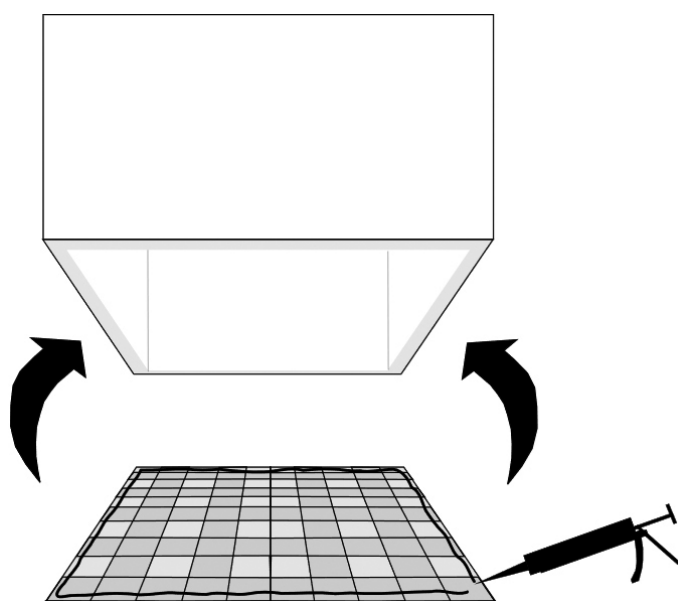
Slika 1: Deli »samopresejnega« plemenilčka

1. osnovni plemenilnik, z notranjim pitalnikom in satniki;
 2. pripadajočo nakladico;
 3. prozorno matično rešetko, kakršno v čebelarskih trgovinah najdete običajno v velikosti 50 cm × 50 cm, iz tanke prozorne plastike;
 4. tanko in trdo plastično folijo in
 5. pokrov osnovne enote plemenilnika.
- Dodatno potrebujemo še:

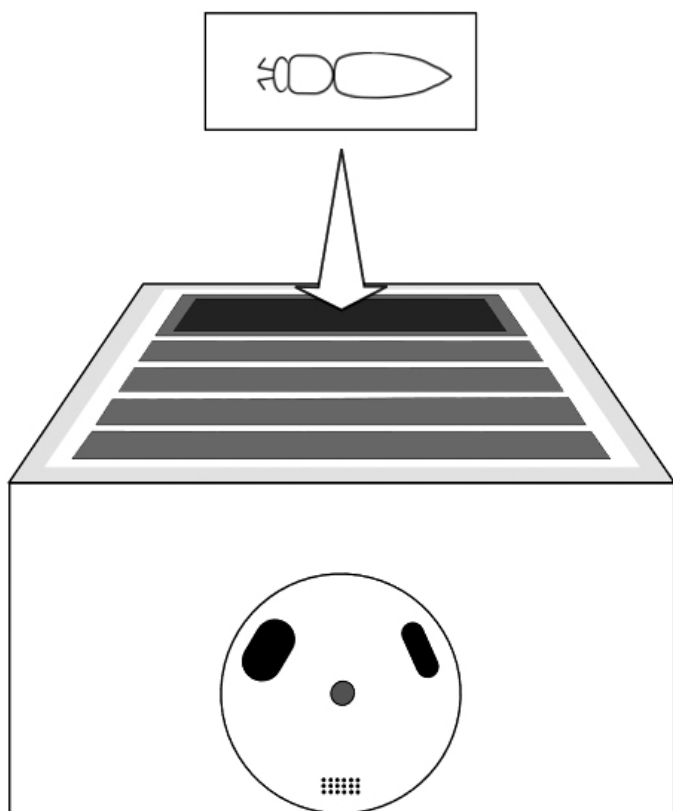
1. silikonsko lepilo,
 2. pršilko z 10-odstotno mlečno kislino.
- Priporočava, da imate pri tem postopku pomočnika.

Matično rešetko (točka 3) narežemo na kose, ki se po velikosti prilegajo notranjemu robu spodnje strani nakladice. S silikonskim lepilom na tanko namažemo rob rešetke in jo pritismo k spodnjemu robu nakladice (Slika 2). Tako si naredimo »sita«, ki lahko zdržijo nekaj sezon. Nakladica se mora osnovni enoti lepo prilegati: lepilo mora biti skratka naneseo v tankem sloju. Trdo folijo (točka 4) narežemo na enake velikosti.

V osnovni plemenilnik vstavimo satnike s satnicami, v notranji pitalnik pa pogačo po izbiri – vendar ne do vrha, saj potrebujemo še malo prostora. Na pogačo položimo matičnico, ki jo odpremo tako, da lahko delavke plemenilnika neoprašeno matico osvobodijo (Slika 3). Na vrh postavimo nakladico in tako pripravljeni plemenilnik

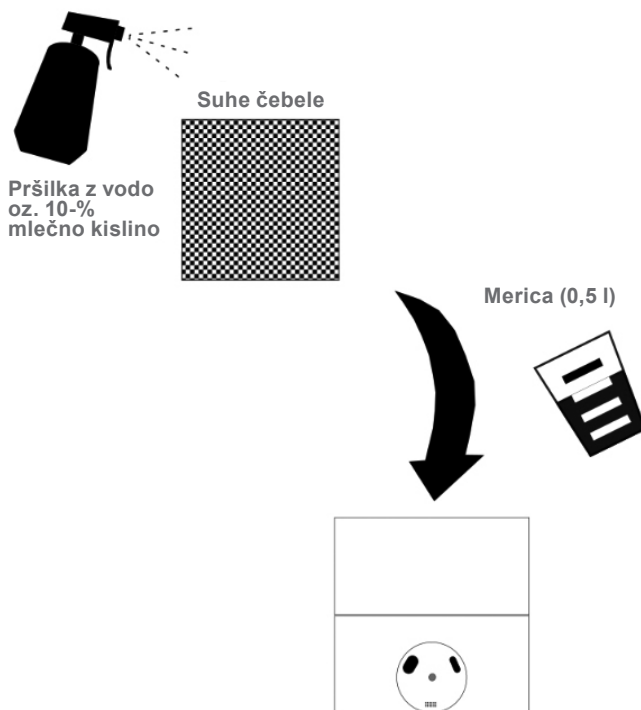
Slika 2: Lepljenje matične rešetke na spodnji rob nakladice

Slika 3: Nameščanje matice v pitalnik plemenilnika

postavimo v vrsto za polnjenje. Ne pozabimo na streho, ki jo bomo potrebovali takoj, ko bomo nasuli čebele. Najbolje bo, da plemenilnike zložimo v vrsto, v kateri pripravimo vsak plemenilnik in pripadajoči pokrov.

Ometene čebele dobro namočimo s pomočjo pršilke, da ne lezejo vse povprek. Dodatek mlečne kisline pri tem pomaga, da se umirijo in zberejo v gručo. Za nasipanje vzamemo večjo zajemalko. Primeren je tudi tisti stari dobri emajlirani lonček, v katerem je babica kuhala projo (za plemenilnik Kielerjevih dimenzij je to pribl. pol litra (pomerjeno z vsebino pločevinke vaše priljubljene pijače). Z lončkom zajamemo čebele do roba in jih v eni potezi vsujemo v nakladico plemenilnika (Slika 4). Tega takoj pokrijemo s pokrovom in se lotimo naslednjega. Ko

Slika 4: Nasipanje plemenilnika

končamo, plemenilnike damo v temen in hladen prostor, npr. v klet, za dve noči in jih proti večeru tretjega dne namestimo na izbrano lokacijo. Kot vedno jih odpremo šele v večernem hladu in mraku. Ker je matična rešetka na nakladici, lahko po namestitvi nakladico dvignete in plemenilnik pregledate, ne da bi pri tem spustili trote. Namesto nakladice lahko po pregledu položite na vrh plodišča plemenilnika omenjeno narezano trdo folijo, ki vam pomaga pri naslednjih pregledih. V najslabšem primeru pa je tudi prozorna folija za živila dovolj dobra.

Kaj se dogaja s troti v »mansardi«? Na parjenje matice nimajo nobenega vpliva. Če nakladice potrebujete za naslednji krog, jih rokohitrsko poberete v hladu jutra, in ker jih lahko sestavite v stolp – eno na drugo –, potrebujete le en dodaten pokrov. Doma trote prestavite in pripravite nakladice za naslednji krog polnjenja.

Če pa se družinica lepo razvija in potrebujete dodaten prostor v plemenilniku, lahko odtrgate matično rešetko z nakladice in vanjo vstavite dodatnih šest satnikov s satnicami. Ko so zgrajene in zaležene, lahko iz tega ustvarite nov plemenilnik. Vendar pazite! Fantje vedno pridejo k puncam, tudi če jih na začetku ni bilo. Ne bodite presenečeni, če se skrbnim pregledom navkljub v »izbi« najde kak nepovabljen »pob«. Se je že dogajalo, in to tudi v boljših »familijah«.

Za konec še to: Določena silikonska lepila zelo smrdijo. Zato pustite pripravljene nakladice za dan ali dva na zraku, da se razdišijo.

Nasipanje čebel z lončkom